

Barcelona 9 de març de 1923

HEMEROTECA
MUNICIPAL

La Quella de la Torratxa

Any XLVI Número 2296 15 cèntims — Atrassats, 30

EL CATALÁ A MADRID

—Sembia que també hi floreixen aquí, eh?, aquesta mena de roselles!

Sastreria SERRA

Pla de la Boqueria, 8, Rambla.-Barcelona

TEMPORADA
d'hivern
1922

Exposició permanent de les últimes novetats
Trajos a mida des de 115 pessetes
Gabardines » » 90 »
Immens assortit en gèneres del País i anglesos

Acaba de sortir el catàleg

ESPORTS - SANROMÀ

Demaneu-lo avui mateix S'envia gratis

A. SANROMA - Balmes, 62 - BARCELONA

(Si desitja s'enviï certificat, enviï 30 cèntims en segells)

Diògenes amb un llum cercava un home i no el trobà. L'hauria trobat amb la

LAMPARA
VULCAN 1/2 WATT

La trobarà a la
Rambla de les Flors, 26 (Botiga)

Soler i Torra Germans

BANQUERS

Rambla d'Estudis n.º 13 i Bonsuccès, n.º 1

Compra i venda de valors - Ordres de Borsa
Canvi de monedes

Girs sobre l'estranger - Comptes corrents

Admetem dipòsits de valors en custòdia
Facilem OR per a pagaments a DUES

NOTA IMPORTANT: Revisem curosament les amortitzacions

LINIMENT DE SLOAN

MATA
DOLORS

El MAL
sempre
és
vençut
pel BE

Sempre el dolor
és vençut en poca estona
aplicant a la part dolo-
rida o contusionada el
remei famós a tot el món

LINIMENT DE SLOAN

Contra el Reumatisme, les
Neuràlgies, i els
cops, caigudes, i
torcades a que tan
exposats estem en
el treball i l'esport.

Penetra sense massatge
El venen tots
els apotecari

XOCOLATES DE CAN

CAPELLA

CASA FUNDADA EN 1700

Especialitat en bons xocolates a la pedra

La casa ha posat a la venda un xo-
colata sense sucre i sense aroma
per a aquelles persones que per
motius de salut solament poden
menjar el xocolata que reuneixi
aquesta condició

PLA DE LA BOQUERIA, 2

BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

-SPORTIVA

stem en plena febreportiva, i entre totes les febres sportives la del «foot-ball» és la que més puja. El «foot-ball» és ja obsessió, és ja monomania, és ja la ceba. Mort el modernisme, esdevingut ja tot catalanista, la ceba s'ha fet sportiva.

Aquesta setmana han desaparegut republicans i monàrquics, espanyolistes i nacionalistes, sindicalistes lliures i únics. No hi havien més que barcelonistes i europeistes, partidaris de l'Europa i partidaris del Barcelona. Res més.

Es un mal? Es un bé? Fa cosa d'un mes, En Tristan Bernard, que és una mena de Rafel Moragas a l'engrós de França, donava una conferència sobre les aventatges del sport, i assegurava que la nació més forta seria la que tingués millor exèrcit i que el millor exèrcit seria el que tingués més sportmens. En un terreny batut per l'artilleria—deia—un sportmen corredor trigarà trenta segons en passar-lo. Un que no sigui sportmen en trigarà seixanta, és a dir, trenta segons més d'exposició als obusos i a les bales. Això pot ésser l'èxit d'un atac, per lo tant d'una ofensiva, per lo tant d'una victòria.

Deixem les raons militars que no ens interessin ni les estimem. Jo no he presenciat encara cap partit de «foot-ball» i, no obstant, jo'n soc un decidit partidari per raons que, segurament no seran les de cap sportmen. Per exemple: Els nostres carrers eren uns carrers de ciutat berberisca. Les nostres places són fragments de desert. Mercès als futbolistes improvisats, ja tenen una finalitat. No seran carrers, però són camps de sports. ¿On volen—preguntavem—que vagin a jugar els nostres fills, si no tenen jardins, si no disposen de places acondicionades? Ara, ja tenim on poden anar a jugar: al carrer. Els arbres els hi destorbarien. Les fonts els hi serien un perill. Els bancs els hi farien nosa. Doncs que facin «foot-ball», que per a donar cops de peu els parterres destorben, i així queda re-

solt, amb el «foot-ball» infantil, el problema de l'educació de l'infància i l'urbanització de la ciutat.

Tinc una altra raó per a voler la preponderància dels sports. Jo soc curt de vista i sé les molèsties de la miopia. He observat que cap jugador de «foot-ball» és curt de vista. Santa Llúcia és advocada de la vista, i deu haver estalviat i curat molts mals d'ulls, però, per lo vist, el «foot-ball» té més eficàcia que Santa Llúcia, i va substituïnt als sants miraculosos.

Una altra raó. Nosaltres som esquerps i vius. Els castellans són orgullosos i mirats. Aquestes qualitats fa que catalans i castellans tinguem por al ridícul, por que'ns fa tornar encarcerats i mofetes. Els sports ens la treuen aquesta por al ridícul. Era ahir mateix que vèiem córrer, en ple migdia i en ple carrer, a un corredor. Res el deturava, ni vianants, ni autos, ni tramvies. Desafiant totes les mofes anava corrent, mostrant les cames. Aquell home ja no tindrà mai més por al ridícul. Ni els futbolistes que se'ns mostren amb calçotets, tampoc. Ja seran, després de mostrar-se en trajo interior davant de milers d'ànimes, menys encarcerats i menys esquerps.

Raó final—i podríem al·legar moltes més—final i suprema. El sportmen és cast. La nostra joventut anava estimant massa l'acudit brut, la dona lliure, l'espectacle impúdic, i ara no volem dir que no ofereixi el seu tribut a la natura, però s'ha fet més moral d'ençà que fa múscles o que admira els dels altres. Una amiga nostra ens contava que una senyora, parlant dels seus fills, ja grans, deia:

—Amb això del «foot-ball» mengem pilota tota la setmana; però això, cregui'n, els hi distreu de tantes coses...

Els que tenim ja quaranta anys i hem arribat, com Musset, massa tard a un món massa jove, és a dir, els que hem arribat tard per a apendre el tango i el «foot-ball», ens consolem pensant que com més sportmens hi hagin menys competidors tindrem en el sport etern de la carn jugant amb la carn. Tal volta sigui aquesta la raó suprema de la nostra simpatia pels sports dels altres.

PARADOX

Un català il·lustre que falla

Dies enrera Badalona va estar a punt de donar-nos un català famós. Va ésser com una revelació, però també aquesta vegada la raó va batre a la revelació.

Fou al cine. Se projectava una pel·lícula ianqui, el protagonista de la qual era En Charles Ray. De sobte, se va sentir una veu que deia:

—Es ell. Es En Carlets. El meu Carlets!

Això sembla un tros de folletó. I continua essent-ho, perquè el que cridava reconeixent al seu fill en la pel·lícula era l'enterramorts, res menys que l'enterrador.

Qui era aqueix Carlets que així feia cridar an el seu pare, en ple cine? Era un xicot intel·ligent i inquiet que havia marxat als Estats Units. Era d'ell la cara; d'ell, els gestos; d'ell, unes joguines que sortien a la pel·lícula i que ell s'havia emportat.

La gent de Badalona va discutir el cas estrany, verdaderament de pel·lícula que havia passat. Ho era? No ho era? I per què no? Per ventura En Charles Ray no se'n diu de Carles com el fill de l'enterramorts, i a més a més Ray, paraula ben catalana, que potser havia adoptat per a fer broma, per a dir que «En Charles, rai?»

Gran actor de cine En Charles Ray, segurament abundaven les seves biografies. Foren trobades, i en elles figurava el lloc del seu naixement, que no era pas Badalona, sinó un llogaret dels Estats Units. La lògica actua desseguida. Si el fill de l'enterramorts s'hagués volgut ianquitzar, hauria triat una ciutat de nomenada, una Nova-York, un Xicago, un Sant Francesc de Califòrnia, però no pas un poblet ínfim i desconegut.

—Es veritat—digué la gent.

Les biografies continuaren aportant més dades. Se feren averiguacions. Se va arribar, finalment, a la certesa de que En Charles Ray no era En Carlets, que era, efectivament, ianqui, i no pas de Badalona.

I així va guanyar i va perdre Catalunya un altre varó de fama.

Bona jugada

Trobem a un soci del Círcol de Caçadors. Ja no té aquella mala cara dels dies d'austeritat. Han tornat a jugar, ha tornat l'animació, ha tornat Caçadors a tenir categoria de círcol de primera.

—I com ho han conseguit?—li preguntem.

—Hem fet una jugada per a poguer jugar—ens respòn.—Nosaltres teníem una ruleta, però el governador tenia un districte. Nosaltres jugavem a Barcelona, però el governador sortia per Dènia. Vàrem fer una junta nova, però amb la presidència del senyor C...

—I què més?

—El senyor C... visità al governador, el qual va continuar denegant el permís per a jugar. Aleshores,

el senyor C... li va dir que havia decidit presentar-se pel districte de Dènia. I el senyor C... és milionari...

—Comprenem la jugada.

—Als pocs dies ja teníem permís per a jugar i, naturalment, el senyor C... desistia de presentar la seva candidatura pel districte de Dènia, districte del senyor governador.

La moral

Deia el meu veí:

—Ja que totes les opinions són lliures, decidir francament que jo soc d'aquells que pensen que el diner s'ha fet per a rodar.

Rousseau ja deia que l'argent que es posseeix és l'instrument de la llibertat i aquell que el cerca és el servent.

Hi ha qui cerca una dona i s'hi casa per a estalviar, car així té dona, criada i caixa d'estalvis. La meua va agafar un enfit de tant mirar per casa i va morir.

Al trobar-me viudo i a l'edat de cinquanta cinc anys, vareig comprendre que no en tindria prou amb la fortuna pastada per la difunta, per a obtenir les emocions físiques desconegudes per a mi. Jo volia les moxaines de primer ordre i visitava les cortisanes de més cartell. Encara hi vaig, ho confesso, i penso anar hi fins al complet apagament de la meua naturalesa.

—Fins que s'escuri la vostra bossa, voleu dir! Trobo estrany, demés, que el vostre fill no us ho recrimini—li vaig dir jo.

—Si el meu fill protestés, no en treuria cap profit, i li diré perquè. El meu fill és el caprici o l'amant volgut de les dones que jo mantinc. Es una raó lògica i per tant seria una tonteria que protestés.

FERRAN D'EGARA

L'Eugeni d'Ors i el Belmonte al Congrés

L'Eugeni d'Ors de *La Ben Plantada*, el definidor de l'estètica mediterrània, dolç i suau, com si per contes de carn i ossos fos de vellut, sembla que vol ésser diputat. Potser això de volguer ésser diputat sigui una broma. L'Eugeni d'Ors, encara que transcendental, és un bromista. Per això, potser, va al Congrés, per a fer broma. Es clar que la gent de la messeta no l'entendrà la seva broma. Però això an ell no l'interessa.

Al Congrés, l'Ors es trobarà amb el Belmonte.

ESPERANÇA IRIS

que amb la seva gràcia i simpatia aconseguix una cosa molt difícil
 d'aconseguir: omplir els teatres on actua

L'Ors i el Belmonte tenen més punts de contacte dels que la gent creu. El Belmonte és un home estrany i un torero també estrany. L'Ors és un filòsof aficionat a les estranyeses. El Belmonte vol ésser literat. L'Ors no se sap lo que vol ésser.

A veure si al sortir del Congrés l'Ors es dedica a matar braus i el Belmonte continua el Glosari!

Alerta

A Madrid un escriptor ha mort a un altre escriptor. Motius? Les comèdies del mort tenien èxit, les del assassí no en tenien. Com no podia obligar al públic a que li agradessin, i la cosa s'havia d'arreglar d'una manera o altra, l'ha mort.

Fins ara la gent es matava per qüestions de faldilles, de política o de diners. Ara ja es mata per disgust de no aconseguir grans èxits.

Seguint per aquest camí, quan una obra fracassi l'autor de l'obra no matarà al autor rival: matarà al públic.

La guerra a l'aristocràcia

A Madrid un frare ha dit coses terribles de l'aristocràcia de la sang i del diner. L'aristocràcia és la gent que té gramofon, va a les festes de les ambaixades sudamericanes, sopa de tant en tant al Ritz, i té abono a la Comèdia. A vegades fins té automòbil de segona mà.

La gent de l'aristocràcia espanyola inspira un gran interès a la pobra gent que no menja, ni vesteix bé, ni fa esport.

A una vaqueria de Madrid hi anava molta gent de classe baixa a comprar la llet, perquè es deia que amb aquella llet es banyava una marquesa amiga de literats, toreros i tiples de sarçuela.

Així és que les paraules del frare—que han sigut com si obrissin una claveguera—al parlar de l'aristocràcia han causat un gran efecte, una gran indignació en el poble, que és un poble que mai durà els aristòcrates a la guillotina.

El número quatre catalanista

Es remarcable la preponderància que el número quatre té en nostre idioma. Serà això una derivació del fet de que nostre gloriós escut té quatre barres? Serà la conseqüència d'haver sigut classificada la terra Catalana en quatre províncies? No sabriem dir-ho; mes aquesta preponderància del número quatre és tan evident que podem dar-ne nombrosos exemples amb suma facilitat.

Ens comuniquem per escrit amb un ausent enviant-li *quatre ratlles*.

Si havem sostingut una discussió desagradable amb algú direm que vàrem tenir *quatre paraules*: i si la discussió degenera en baralla li diem *quatre fàstics*.

Per a anar depressa a un lloc qualsevolga ens hi arribem en *quatre salts*. En canvi d'una criada que triga a tornar d'algun quefer, diem que s'està *quatre hores* pel camí.

Al molt escàs de cabells li diem que no té més que *quatre cabells* i si és un jovenet de bigoti migrat, que té *quatre pèls* a la cara.

Critiquem al que presum de ric tenint fortuna migrada dient que presum perquè té *quatre quartos*.

Una cosa és cosida ràpidament amb *quatre punts*, o pintada amb *quatre pinzellades*.

L'escassa concurrència en un acte o en un local, és descrita amb el calificatiu de que eren *quatre gats*.

Una mare per a fer creure la canalla els fa *quatre crits* i si convé els venta *quatre clatellades*.

Si volem dir que una pluja fou molt escassa direm que varen caure total *quatre gotes*.

En fi, no cal continuar perquè arribaríem a avorrir a nostres llegidors: tal és l'abundor d'imatges que tenen per base el número quatre com a punt de comparació.

— I tan mateix s'estrena la Mariàndula?
— Aquestes coses, filla meva, no's poden assegurar mai.]

EL CRIM DE MADRID

A Madrid, En Vidal i Planas ha assassinat traïdrament a l'Anton del Olmet. Aquest fet tristíssim no ha d'estranyar a ningú, perquè si l'obra fa l'home, i En Vidal i Planas escrivia comèdies de taverna, de bordell, d'asil de nit, de dones dolentes, pinxos, lladres i demés gent recomanable, és natural que acabés com ha acabat: com un protagonista de les seves comèdies.

Vist això, francament, creiem que és millor escriure comèdies per a les *Hijas de María*.

LES BURRES DE LA LLET

Avui hem vist, en plena Rambla, les burres de la llet. Això ens ha causat gran estranyesa. A la Rambla és natural veure-hi un «Rolls Royce», esplèndit, un «Mercedes» més esplèndit encara. A la Rambla és natural veure-hi alguna de les eminències que ens visiten de tant en tant: En Gemier, En Baroja, la Mistinguet, l'Unamuno, la Raquel Meller, En Zacconi, En Frégoli, el Gallo... però les burres de la llet era per a nosaltres una cosa tan fantàstica com l'existència dels habitants de Mart. Les burres de la llet les havíem vist quan erem nanos i fèiem cops de pedra i jugàvem a lladres i serenos. Els habitants de Mart els hem vist quan ja ens dedicàvem a altres jocs, al *Alrededor del mundo*.

No hi creïem, francament, amb les burres de la llet. Com tampoc creïem en el tramvia aquell del Carrer Nou. Al tramvia no l'havíem vist mai. Tan sols havíem vist les vies. Però ens figuràvem que les havien plantat un dia al carrer aquell, que després s'havien oblidat de posar-hi el tramvia a sobre i que allí les havien deixat. La gent és tan descuidada!

Les burres de la llet que vàrem veure l'altre dia, eren tres, com les filles d'Elena. Algú ens ha dit que abans, fa uns quants anys, eren moltes més. Però es

veu que la ciutat no els hi provava. Es veu que s'anyoraven, es veu que es dalien per a tornar al *verde collado* i al *manso arroyuelo*. I s'anaven morint de tristesa, de nyonya, de tan tractar amb malalts.

Ara en queden tres. I no hem vist mai una cosa més trista que aquestes tres burres. Són més tristes que el Pi de les tres branques, més tristes que la Santíssima Trinitat. Són més tristes que un Ateneu, que un ball de màscares, que un cabaret de gent alegre. Són tan tristes que ja no ho poden ésser més.

L'espectacle de la tristesa és altament pernicios per al bon govern d'una ciutat com Barcelona. La tristesa s'encomana pitjor que la verola. Si la gent que no troba pis, si els obrers, sense feina, si els miserables i els ganduls, i els trats, s'adonen un dia de la tristesa de les burres de la llet, i se'ls hi encomana aquesta tristesa, estem perduts. Veuran que aquest és un país pobre, o de riquesa mal repartida, que pel cas és igual, veuran que paguen lloguers que no poden pagar, veuran que treballen vuit hores i en voldran treballar tres, i voldran tenir automòbil, torreta a Sitges i abono al «Liceo».

De tot en tindran la culpa les burres de la llet.

XARAU

— Què et sembla aquest crim, noi?
— Que si això de matar-se autors amb autors s'encomana, escriuran comèdies les dides,

— Creieu-me: el catolicisme és una religió d'hivern! Amb aquest fred enloc s'està tan bé com a l'església, ni al cine!

LICEO

Han sigut publicades les llistes de companyia i repertori per a la vinenta temporada, havent produït excel·lent efecte.

La temporada s'inaugurarà el Dissabte de Glòria amb l'estrena de l'òpera del mestre Pahissa, *Marianela*, i durant la mateixa es cantaran *La Walkyria*, *Sigfrid*, *El Vaixell fantasma*, *Thais* i *l'escator di perle*.

No és difícil preveure una brillantíssima campanya, digna de la d'hivern de tan grat record.

— Dilluns tingué lloc la prova del decorat que per l'òpera *Marianela* han pintat els mestres Maurici Vilumara i Salvador Alarua.

Un exterior de l'entrada i pati de la casa pairal del Penàguilos, és degut al mestre Vilumara. Es deu a l'art imponderable de l'Alarma, un paisatge bonic de debó, un magnífic interior i la roca que serveix d'amagatall a «*Marianela*».

Anàvem a escatir el valor tècnic de la producció d'ambdós mestres. No cal. Assegurant-los-hi un gran èxit n'hi ha prou.

TÍVOLI

A tot el món, a New-York, a Viena, a Berlín, a Budapest, a París, *La casa de les tres jovesnetes*, que aquest és el títol alemany de la *Canción de amor* que ha estrenat l'Esperança Iris al «Tívoli», ha tingut un gran èxit. A tot arreu menys a Barcelona. A Barcelona els agrada més qualsevol *Viuda alegre*, qualsevol *Princesa de la Czarada*.

Canción de amor, malgrat la traducció deficientíssima, malgrat la mutilació de l'obra, mereix tots els respectes. Es un llibre escrit amb mesura, discreció i bon sentit no gaire corrents en l'opereta. De la música ja no cal parlar-ne. Volguer descobrir a Schubert, un dels músics tipus del romanticisme, seria ridícul.

La presentació molt discreta. La interpretació també, sobre tot per part d'En Ramos. Mai havíem vist un baríton d'opereta interpretar amb tan respecte un paper.

NOVEDADES

La companyia que dirigeix el senyor Lluís Maurente va inaugurar la temporada amb l'estrena de l'opereta *Flor de Nieve*. Debutar al «Novedades» amb una obra de les condicions de *Flor de Nieve* és com si al «St. James Theater» de Londres debutessin amb *La Alsaciana*.

Flor de Nieve, del mestre Snaga, o Suaga—que això no s'ha posat en clar,—és una opereta francament dolenta. La música no

té la diafanitat ni la gràcia que s'exigeix an aquesta mena de música. El llibre, adaptat pels senyors Nieto i Casas, és tan defectuós de diàleg com d'argument.

En la interpretació es distingiren la senyora Severini i la senyoreta Calzado. La decoració del segon acte, molt bé. La direcció artística, molt malament.

PRINCIPAL-PALACE

Segueixen amb l'èxit de sempre o més si cab, les representacions de les dues revistes *Cri-Cri* i *Zig-Zag*. Cada representació es compta un ple, lo que demostra que quan es vol servir bé al públic, i se'n sap, aquest no es fa pregar. I En Fernando en sap de debó, vaja.

El passat dilluns van debutar els dansarins javanesos Takka-Takka i Yoga-Taro. Van obtenir un gran èxit. Se'l mereixen perquè poques vegades hem vist al teatre un número més perfecte i més estètic.

NUEVO

Malgrat i el succès que omplia de dol el nom de *Responsables*, aquest drama original del malaguanyat escriptor En Lluís Antón del Olmet, s'estrenà dijous passat.

El públic l'acollí amb força fredor, interessant-se tan sols al darrer acte per lo patètic de la seva situació.

La companyia Ramírez fou aplaudida.

VICTORIA

Vaya calor, revista d'En Manolo Fernández i uns quants senyors més, a Buenos Aires va agradar molt, però aquí gens. I no és que estigui més malament que el *Que és gran Barcelona*, per exemple. Al contrari: està més bé. La música és música i el llibre és llibre. Però tot plegat resulta ranci, envellit, passat de moda.

Aquesta obra ens va fer adonar d'una gran tiple còmica, la Salud Rodríguez, que avui és la millor que hem vist en tiples còmiques, i d'un actor, un tal Pradas, que és tan dolent que val més no parlar-ne.

La presentació pobra.

FUTBOL

Segueix endavant l'orgue de gats de l'actual campionat, sense aclarir-se, però per enlloc, malgrat els esforços de la nostra estimada Federació (?), que per motius que tots ens expliquem procura allissiar la situació al seu adorat tirà. Bé és veritat que som molt mal pensats de creure aitals disbarats, doncs el cas de l'Eu-

ropa, els casos de l'Espaniol, i el anar lent partits d'entrenament tot i restant pocs dies per a les semi-finals i malgrat les disposicions fins ara sempre ateses de la Nacional, tots aquests casos no tenen cap classe de malícia i no són més que malesvolences. El cas és que ningú sap ço que sortirà d'aquest aldarull, que males llengües creuen que té per finalitat el nomenament del Barcelona com a campió per dret diví i l'exclusió del «traidor» Espaniol del grup A. Quina llàstima que tots aquests esforços de la M. I. Federació Catalana no tinguin per finalitat el reconèixer d'una vegada el professionalisme que tots veiem i ella covarda encobreix! Sí, estimats companys de la tribuna popular, és vergonyós que's paguin els traspassos de jugadors amb milers i milers de pessetes i se'ls permeti viure amb l'esquena dreta, mintjançant unes quantes pessetes mensuals, que tots veiem gastar i ningú veu guanyar, és afros que a l'esquena mateixa d'aquests jugadors hi hagi juntes *amateurs* que s'omplenen les butxaques, sobornin periòdics, conquistin federacions i a l'anar a enraonar del professionalisme engeguin el crit de *noli me tangere* com immensa tapadora de ço que els alimenta.

¿No seria més honrat i més senzill transformar-se de dret en ço que ja són de fet?

No veiem perquè ha d'ésser deshonorós el guanyar-se la vida en un negoci, sempre que sigui net.

Declarin-se professionals els que ho són i no els hi mancarà públic, com no hi manca als grans partits d'Anglaterra, on més nobles que nosaltres ningú s'ha d'amagar del que fa.

Diumenge passat l'Espaniol, va martingalejar el seu partit amb l'Europa amb el *cuanto* dels set jugadors i li cedí els punts. A més a més va perdre per 4 a 1. Tampoc això és propi d'homes deportius, doncs jo sóc dels que creuen que el campionat i els respectius llocs del mateix, s'han de guanyar al camp i en noble lluita, a fi de que el millor s'emporti el premi. Tot lo demés són petites o grosses brutícies.

El Barcelona va guanyar dos partits al F. T. K. per 2 a 0. Els hostes són de lo pitjoret que hem vist i en bé del historial del club de les Corts, creiem preferible que aitals partits no constin en acta.

BOXA

Vegérem a l'«Iris» cares alegres i de plena satisfacció als organitzadors Taxonera i Tusell. Per molts anys, nois, el ple és mescut.

La vetllada respongué al programa i a les esperances del públic. Primer un «match» nul de l'Aznar amb l'Oliua i un abandono d'En Rufz per En White que pesa una tonelada més. Després En Gironés i l'Urtasum varen fer el combat de l'emoció. En Gironés va a terra d'una seca a la barra al primer round, dominat per l'Urtasum, qui reb dos cops baixos, el segon de pronòstic; el noi, que's veu el partit guanyat no abandona i al tercer round reb una carícia estomacal de lo més gran i precís que hem vist, quedant ajupidet sense poguer-se moure. L'ovació an En Gironés és atabaladora.

L'Americano vencé per punts an En Villar, amb gran senzi- llesa, demostrant un cop més ésser un gran mestre en l'art de nedar i guardar la roba. Si segueix pel camí que porta, pot vèncer als bons. El combat Gastón- Alís, el plat fort, va demostrar la superioritat del rosset d'En Paulí, qui malgrat haver adormit dos cops al fill de l'orador Anderson, no sapigué treballar-lo definitivament i poguent obtindre un k. o. se'l va perdre per fer masses filigranes. Ens va agradar la felicitació del pare Anderson a l'Alís; el cas és «presentar el busto», com si no el coneguessim prou...

S. O...S...

UN COLOM QUE VOLA ALT.—PINTURA LLAMPANTA.—DEL PAIS DE LES PERSIANES

Feia molt de temps que no havíem vist volar an En J. Colom amb un vol tan ferm i sostingut com el que ara està donant pel «Camarin» del carrer de la Corribia.

O, i que és una volada aquesta que li donarà força profit, car com s'ha posat a tret dels caçadors de pintures personals, aquests tiren a cada moment i fan blanc quasi bé sempre, emportant-se'n algun *colomet* en forma de paisatge a l'oli, cap a caseta.

Jo tiraria també, si tingués municions i punteria, perquè els quadres que En Colom exposa em fan peça.

Començant per aquell *Poblet de Llevaneres*, amb un cel tan bonic, seguint per les dues visions de la *Cerdanya* justes i espaioses, passant per *El Codolà* amarat de sol i acabant la ruta a *La Palma*, plena de dolcesa i de quietut, no em pararia pas a xerrar amb *L'Home del paraigua*, encara que em fes preparar *Un Berenar a L'aplec de Sant Benet*, perquè a mi el paisatge m'agrada estricte i concentrat, és a dir: que ningú m'hi faci nosa quan el miro.

**

En F. de A. Lleixà, és un pintor de «El Siglo», que si bé no resulta tant com poguer-ho ésser, en

català, Déu n'hi doret del que li pot produir, car és un noi que cultiva la bucòlica i els bons paraments de taula, i ambdues coses es cotitzen bastant altes en els nostres dies. Per altra banda li agraden els colors pujats i les estovalles planxades amb secs, i el vidre ben polit; res, que ens ha sortit un artista endreçat com pocs n'hi hagi; ço fa que els seus bodegons resultin llampants i decoratius, així com les flors que pinta, les quals passant per les seves mans prenen uns colors encara més pujats que els seus.

Els paisatges són més fluxets que les pintures que els acompanyen, però se'n podrien ben bé triar una parella que no resultaria pas de revededor.

*
**

Mai hauria dit que al país de les persianes hi haguessin uns il·lustradors i uns miniaturistes tan exquisits com els que exposen actualment a Pinacoteca, no vol això dir que hagin vingut a exposar personalment, pobrets!, molts d'ells que n'han fet ja de malves!, sinó que un col·leccionador d'obres d'art perses ha posat una parada de cobertes de llibres i miniatures, tan entretingudes i exquisides com els contes de *Les mil i una nits*.

—Ves a mi que em contes!—pensarà algun llegidor aficionat a la pintura grossa.

C. ARBÓ

—El pis ja em va bé, ja, però no sé si li agradarà a la meua dona.

—Quedl se'l, senyoret, cregul'm. Avul costa més trobar un pis que una dona.

El mestre Alarma

El mestre Alarma és l'home que sempre somriu. Mai ningú l'ha vist sorrut. Ell porta sempre el somriure als llavis com si hi portés un tabac de l'Havana.

El mestre Alarma porta un barret fort, un abric clar, un bastó. A vegades porta una bufanda. I sempre el somriure. Us regala el seu somriure, que és com un llumet encès a l'esperança i a l'alegria, com si us regalés una flor pel trauc.

Es l'home que més bé es diu Salvador, perquè ho salva tot: una hora d'avorriment, un teatre desacreditat, una obra. Perquè, avui com avui, En Salvador Alarma en escenografia significa una cosa molt respectable: el bon gust.

I el bon gust, és tan difícil de trobar!

La dona ideal

—Ferran—me va dir,—Ferran, contempla un home feliç. Per fi he descobert la dona ideal.

Jo me'l mirava espantat i a punt de cridar a dos guardes urbans per a que se l'emportessin al manicomí.

—Si, ideal—continuà el meu amic Parcerices.—No crida mai. Hi ha qui la trobaria callada, però jo crec que la dona que enraona massa no convé; demés sap escoltar. Puc parlar-li de tot, de coses fútils

o severes durant hores i hores, sense que demostrés avorrit-se. Té un caràcter excel·lent; no l'he vista mai enfadada i sempre accepta amb admirable filosofia els bons i mals acontereiments.

Viu molt bé en companyia d'altres dones, belles com ella, sense estar-ne gelosa. És alta, ben feta, i les seves mans són una meravella.

Siguent d'un caràcter tan bo, ella sempre em reb amb un exquisit somriure, encara que no li faci cap ofrena ni li dongui mai diners. No es molesta encara que la vagi a veure a les hores de treball, perquè ella treballa, saps?

Ço que és més xocant, és que els seus amos la vesteixen. Són molt generosos i acostumen donar-li un vestit nou cada setmana. Què et sembla?

Jo li vaig contestar amb tota la bona fe:

—No me la podries presentar, un dia? Això és un tresor.

—Si home, sí: quan vulguis. Fa de maniquí, i la trobaràs sempre en un aparador del carrer Nou.

Ens diuen que el propietari de la casa on morí el gran català i gran metge Martí i Julià, s'oposa a la col·locació d'una llosa per a perpetuar el seu record.

Suposem que això serà un canard, car seria inconcebible una negociació tan absurda i que aixecaria la indignació pública.

S'és reunit la Comissió Executiva del monument an En Guimerà, presidida per En Durán i Ventosa, i prenent acords de transcendència conduents a la prompta construcció del padró artístic que té de perpetuar la memòria del gran dramaturg.

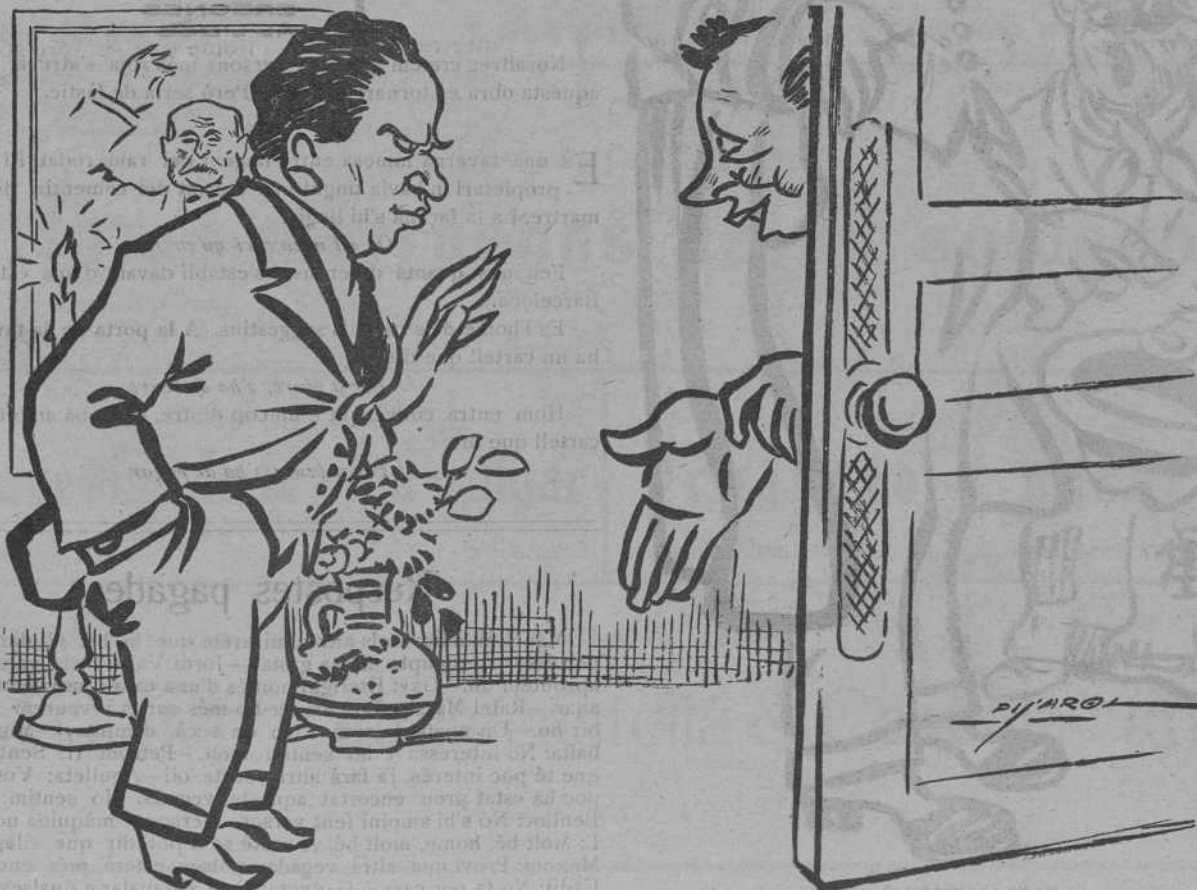
Acords rail... Més que'n prengueren les comissions executives dels monuments dedicats a Mossèn Cinto i an En Pí i Margall, i encara l'un està per acabar i l'altre per començar.

A l'impremta «La Renaixença» s'és estampat un llibre que's titula l'Art de ben menjar.

No sé pas què en diran els catalanistes incorruptes de la «Unió» d'aquesta devallada feta per la històrica impremta catalana del carrer d'En Xuclà, però a mi m'ha fet posar pell de gallina en veure només el peu d'impremta sota el títol del volum.

Hi va tanta distància d'un article de l'Aldavert a un plat d'arròs amb pollastre.

Sembla que el Carril de Sarrià serà subterrani en el trajecte que correspon al carrer de Balmes, no tornant a sortir al nivell de terra fins prop de l'estació de Gràcia.

L'EUGENI D'ORS A LA MESSETA

—Aqui fora hi ha un català que vol parlar amb vosté.
—Diga-li que no vul tractes amb pagesos.

Heu's aquí una millora urbana que la trobo encertada i que em penso anirà depressa, perquè ara estem en plena febre *subterrània*, la qual ha vingut a substituir aquella tan *mediterrània* que ens consumia.

Al menys aquesta ens portarà a diferents bandes, que aquella no'ns duia enlloc.

Sàbem que són moltes les dones castellanques, aragoneses, andaluses o de la Vall d'Aran que venen a deslliurar a Barcelona. No és que recriminem que se les atengui humanament, no; nosaltres som partidaris de les bones obres.

—No ha pas perdut el moneder, senyoret?

—No!

—Doncs, essent així, vol fer-me una gràcia de caritat per l'amor de Déu?

Però és altament abominable que una dona catalana que per culpa dels embats de la vida viu en una barca, es trobés en el mateix cas, i després de demanar clemència a l'Alcaldia, a la casa de Socors i al Hospital, rebés aquesta punyenta manyaga de la Casa de Lactància:

—Que vagi a parir a la barca.

El savi Einstein és molt original i s'emmotlla a les circumstàncies tant si són burocràtiques com lliberadores.

Ací, entre el neguit de les qüestions socials, cregué oportú parlar amb els obrers, i a Madrid, en el pinacle del conservadurisme, dirigí paraules de boniment a la reialesa.

Es allò: la teoria de la relativitat!

Un periòdic alemany es queixa de que hagin deixat morir de fam al poeta Schurbert. Diu que, així com la religió catòlica té els seus sants, la poesia té els seus màrtirs.

Hi havia un temps que dir-se poeta equivalia ésser un boig, un mal fill, un mal pare, un mal marit, però avui quasi sols es dediquen a la poesia els fills de bona casa, els nois de bona fe o els pares de bona pasta.

Si aquest poeta arriba a ésser català, en lloc de presentar-lo com un màrtir, li haurien dit perquè no's posava darrera d'un taulell o perquè no feia assentaments al «Diari» en lloc de rimar alexandrins.

Un d'aquells poetes que assassinen la poesia a cada estrofa, pensa publicar un nou llibre titulat:

PETIT
OEMA
PER A
PERSONES
AL·LIDES

Nosaltres creiem que si la persona més roja s'atrevis a llegir aquesta obra es tornaria pàl·lida. Però seria de fàstic.

Es una taverna famosa entre la gent del ram rodad. El mateix propietari n'havia tingut una davant del cementiri de Montmartre, i a la façana s'hi llegia:

On est mieux ici qu'en face

Feu uns quants diners, i s'establí davant d'una estació de Barcelona.

Es l'home dels cartells suggestius. A la porta de la taverna hi ha un cartell que diu:

Per a viure, s'ha de beure

Hom entra convençut i, un cop dintre, es troba amb un altre cartell que diu:

Per a beure, s'ha de pagar

Respostes pagades

Manel Mainou: Dels altres mirarem que hi ha; el darrer no, per ésser l'assumpte massa gastat.—Jordi Valls: Dels versos n'hi aprofitem un.—Gay: Escrigui només d'una cara i mirarem si pot anar.—Rafel Massip: Procuri fer-ho més curtet i veurem d'inquirir-ho.—Un poeta de secà: I tan de secà, company!—Miguel Ribalta: No interessa i ho sentim molt.—Petroni II: Sento dir-li que té poc interès. Ja farà altra coseta, oi?—Aguileta: Vostè tampoc ha estat prou encertat aquesta vegada. Ho sentim molt.—Benlloc: No s'hi amoini fent versos. Versos a màquina no.—Joan I.: Molt bé, home, molt bé. A vostè se li pot dir que «llegirà».—Muxoni: Provi una altra vegada; pots ser estarà més encertat.—Urdit: No fa per casa.—Ganyota: Vagi a atabalar a qualsevol altre, home del diable.

Llibreria Espanyola de Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona
TELEFONO A. 4115

Tothom ho diu
L'Enciclopedia Espasa
ES LA MILLOR
I per què ho diu tothom..?

Tothom diu que l'Enciclopèdia Espasa és el millor diccionari del món, perquè no n'hi ha d'altre ni més complet ni més modern, ni més científic ni més il·lustrat

ES UNA JOIA D'ART

UN ARXIU DE TOTS
ELS CONEIXEMENTS HUMANS

Procureu-vos l'opinió dels homes erudits que s'en serveixen. I no compreu cap altre Diccionari Enciclopèdic sense fer seriosa comparació

ES L'OBRA MES RUBERTA D'ERUDICIÓ
SOLS AL DICIONARI ESPASA LI ESCAU EL TITOL DE
MERAVELLA DEL SEGLE XX

Demaneu prospectes il·lustrats i condicions de subscripció a la
LLIBRERIA ESPANYOLA de ANTONI LÓPEZ

Rambla del Mig, 20

:::

Telèfon A-4115

:::

BARCELONA

NOVEDAD

E. GIMÉNEZ CABALLERO

Notas marruecas de un soldado

Un tomo:

Pesetas 4

M. Fernández Flores

Henry George

Tragedias de la vida vulgar

Progreso y miseria

Un tomo:

Pesetas 5

Rústica: Ptas. 10

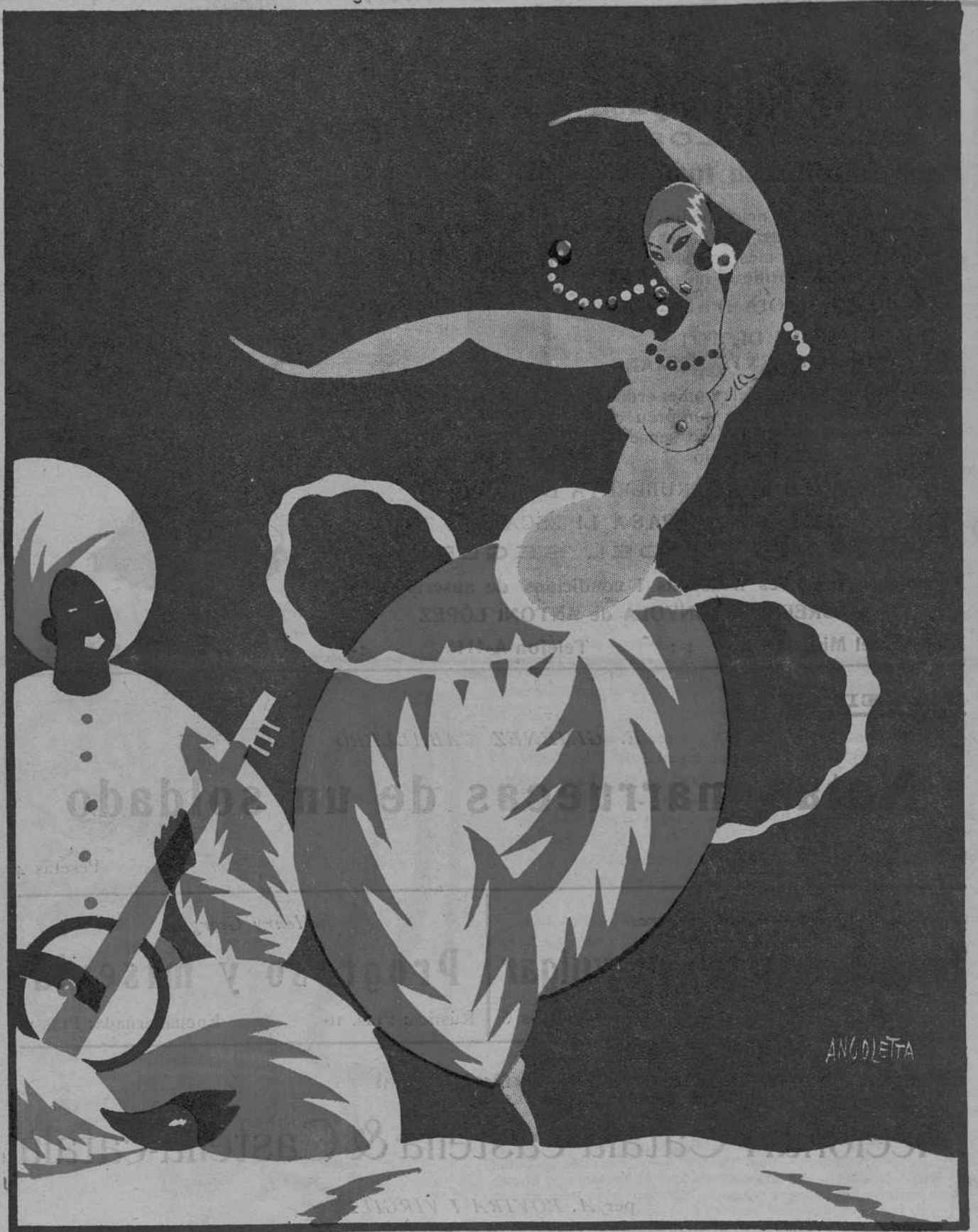
Encuadernada: Ptas 12

D'aquí pocs dies nova edició del

Diccionari Català-castellà & Castellà-català

per A. ROVIRA I VIRGILI

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en gegells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 50 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebuixes.

ANGOLETTA

El moro fent ballar a "Carmen"